

Doporučení České školní inspekce

- Na základě výsledků tematické inspekční činnosti zaměřené na vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem Česká školní inspekce doporučuje:
- zavést systém metodické podpory škol při vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem, který by pedagogy provedl celým procesem vzdělávání (od přijímání a začleňování do kolektivu přes výuku češtiny jako druhého jazyka po zapojování do výuky v běžných, tedy i nejazykových předmětech);
- zajistit podporu ve výuce všem dětem a žákům, kteří ji potřebují, a to zejména přizpůsobením výuky jazykovým potřebám dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem, prací s nástroji plánujícími a sledujícími pokrok (individuální nebo vyrovnávací plán, portfolio apod.), využíváním aktivizačních metod výuky zaměřených na předchozí dovednosti a znalosti, aktivní komunikaci nebo práci s názorností, samozřejmostí by mělo být využívání překladových slovníků, překladačů apod.;
- zpřehlednit a sjednotit systém organizace jazykové přípravy pro žáky nově příchozí do ČR, aby se v něm ředitelé škol i zákonní zástupci žáků s odlišným mateřským jazykem orientovali, a zajistit pro ředitele škol jednoduchý způsob získávání finančních prostředků pro jazykovou přípravu (v optimálním případě přímo na kmenové škole);
- systémově nastavit konkrétní obsah a rozsah jazykové přípravy, aby měli všichni žáci s odlišným mateřským jazykem možnost absolvovat kvalitativně shodnou jazykovou přípravu s předem definovanými výstupy, které určí jazykovou úroveň potřebnou pro vstup do základního vzdělávání;
- navýšit finanční prostředky na jazykovou přípravu nově příchozích žáků, aby odpovídaly určenému rozsahu;
- zvyšovat podíl cílené jazykové podpory mimo běžnou výuku, která bude vycházet z principů výuky češtiny jako druhého jazyka a bude přizpůsobena potřebám žáků;
- zavádět výuku češtiny jako druhého jazyka, tedy aplikovat na výuku češtiny principy uplatňované při výuce cizích jazyků;
- zvýšit informovanost pedagogických pracovníků o tom, kde dohledávat potřebné informace, na koho se v případě potřeby obrátit apod.;
- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na oblast vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem a výuku češtiny jako druhého jazyka a připravit pro toto vzdělávání adekvátní a dosažitelné vzdělávací programy;
- vytvořit a využívat jazykovou diagnostiku a vytvořit certifikované testy pro určení vhodné podpory a sledování pokroku s cílem napomoci zpracování a vyhodnocování vyrovnávacího plánu;
- ve středním vzdělávání systémově řešit problematiku selhávání žáků s odlišným mateřským jazykem ve společné části maturitní zkoušky z českého jazyka např. tím, že žákům s odlišným mateřským jazykem bude umožněna příprava na maturitní zkoušku z českého jazyka ve větším rozsahu (v optimálním případě na základě přístupu k češtině jako druhému jazyku).